

svoje barjake i zaodene svoju unutrašnju politiku u demokratski antifašizam (Fire 1996, 346). Premda je Fire opširno i dopadljivo iznijansirao antifašizam pretežno kod zapadnih intelektualaca uspešno ulazeći u meandre ličnih protivrečnosti i dilema i dočarao psihologiju kolebanja i "otrežnjavanja", njegovom tumačenju komunističkog antifašizma može se uputiti više prigovora. Pre svega izneta ocena karaktera i funkcije komunističkog antifašizma je nepotpuna i jednostrana jer nije poređena sa kolebanjima i nedoumicama građanskih (konzervativnih i liberalnih) intelektualaca prema fašizmu. To je pokazao Hamilton (Hamilton 1978) koga Fire ne pominje. Tomas Man je u izbeglištvu uočio da u plimi preventivnog antikomunizma, fašizam na Zapadu lako postaje snobovski. Fire piše, doduše, o kolebanju službenog antifašizma u politici zapadnih sila, ali ga znatno manje osuđuje od Staljinove politike. Za pakt Molotov-Ribentrop smatra da ga nije diktirala neka spoljna opasnost (Fire 1996, 39) iako je dokazano da se Staljin bojao istovremenog napada Japana i Nemačke, a sve do 1939. je bila aktuelna pretnja britanskog udara preko Kavkaza. Znao je da će ga Hitler napasti, ali je držao da to ne može biti pre 1942. Kao ni mnogi zapadni pisci ni Fire ne pominje Hitler-Pius pakt povodom konkordata iz 1933. iako je ugovor sa papom bio prvi ozbiljniji proboj Hitlera na međunarodnu scenu. Dalje, Fire odveć ozbiljno uzima fašistički antikapitalizam (Farinacci, Rohm, Strasser) i potcenjuje ideologiju trećeg puta (ni kapitalizam ni socijalizam tzv "fašističke levice") što je česti "argument" teorija o totalitarizmu. Viperman je u knjizi uočio još netačnosti: potpuno izolovani hamburški ustanak iz okt. 1923. Fire naziva "revolucijom radnika", Raušningovi (Rauschning) razgovori sa Hitlerom su poodavno razotkriveni kao fikcija (Fire ih navodi da bi dokazao zajedničke revolucionarne ciljeve Hitlera i Staljina), neosnovano je poređenje ubistva "idejno nezavisnog" Rema (Rem je bio bezidejan), sa staljinskim čistkama, a "Remove pobune" je bilo samo u nacističkoj propagandi i sl. (Wippermann 1999). Fire ne pridaje značaj Holokaustu. Posvećuje mu samo tri strane u svojoj "debeloj antikomunističkoj knjižurini", što je posledica kasnog prihvatanja teorija o totalitarizmu u Francuskoj. Po Vipermanu kod Firea postoji namerna, a ne slučajna podudarnost sa Nolteovim tezama. Jer Fire svodi nacistički antisemitizam na njihovu tobožnju funkciju: piše da su Jevreji bili inkarnacija građanina i boljševika. Nisu, kaže Viperman, Jevreji su ubijani kao Jevreji, a ne kao inkarnacija nekoga drugoga. (Wippermann 1999). Ni ovlašni Fireov osvrt na jugoslovenski socijalizam nije lišen proizvoljnih ocena: netačna je tvrdnja da su "Tito i njegovi partizani, koji su se nalazili na čelu AVNOJ-a, izbegli da budu likvidirani zahvaljujući kapitulaciji Italije septembra 1943." (Fire 1996, 564) kao i ona da je "Tito osudio Đilasa, a potom Kardelja, zato što su kritikovali politički monopol partije" (Fire 1996, 565). Britanci se odriču D. Mihajlovića znatno kasnije, a Tito nije nikada osudio Kardelja. Fire greši kada kaže: "Što se tiče naroda u Jugoslaviji, koji su se tragično sukobili za vreme rata Tito je, uz podršku Čerčila, uspeo da ih ujedini u partizansku armiju" (Fire 1996, 457). Čerčilova uloga tu nije bila značajna, a njega Fire inače veliča kao genijalnog, za razliku od Ruzvelta koji je bio naivan prema Staljinu (Fire 1996, 423, 440). Uz Čerčila De Gol je najpostojaniji evropski antifašist (Fire 1996, 448, 503). Pri tome Fire ne zna ili neće da zna za euforičnu Čerčilovu podršku Musoliniju iz 1927: "Kada bih ja bio Italijan, sigurno bih od početka do kraja bio na vašoj strani u vašoj pobedonosnoj akciji protiv bestijalnih nastojanja i strasti lenjinizma" (Nolte 1968, 117) i patriotski previđa okolnost da je De Gol bio borac iz V. Britanije a ne sa terena čija je harizma krajem rata veštački stvarana da bi parirala komunističkim antifašistima. U tom pogledu je De Golu bio najveća smetnja Tito. Viperman odbacuje kao neosnovana Fireova poređenja Hitlerovog rasnog genocida sa Staljinovim klasnim genocidom. Dalje, Fire ne ulazi u analizu antisemitizma, zaboravlja da su Jevreji ubijani iz rasističkih razloga a ne kao inkarnacija oba neprijatelja nacizma: buržoazije